

Per-Åke Tjärnberg
Trafikplanering
08-508 266 86
per-ake.tjarnberg@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2011-02-17

Tegelbacken, åtgärder för gång- och cykeltrafik. Genomförandebeslut.

Förslag till beslut

1. Trafik och renhållningsnämnden godkänner att åtgärder mot framkomlighets och trafiksäkerhetsproblem på Tegelbacken genomförs enligt redovisat förslag till en utgift om 13 mnkr.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Staffan Forsell
Avdelningschef

Erika Björnsson
Enhetschef, tf

Sammanfattning

Tegelbacken är en av de platser i staden som har störst brister ur cykelhänseende. På grund av att ytorna är för små för de stora volymerna av gående och cyklister uppstår framkomlighets- och trafiksäkerhetsproblem där gående och cyklister korsar varandras ytor. Kontoret bedömer att bristerna är så stora att åtgärder bör vidtas. Förslaget innehåller breddning av cykelbanan på sträckan Stadshusbron till Vasabron samt mindre åtgärder på räcken och belysning. Flytt av stödmurar medger också att de tvära kurvradierna kan rätas ut något. Budget för projektet beräknas till 13 miljoner kronor. Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden beslutar om genomförande enligt redovisat förslag.

Bakgrund

Det så kallade Tegelbackseländet har vid flera tillfällen behandlats i trafik- och renhållningsnämnden. Redan i trafikplan för Norrmalm, som antogs av gatu- och fastighetsnämnden 2002, angavs att miljön i Tegelbacken bör förbättras. Kontoret kan konstatera att behovet av en total översyn är stort. Tegelbacken är en plats i staden som behöver utformas med stor omsorg. Utformningen av området kommer att påverkas av planeringen för Västra City mm. Kontoret har inte i uppdrag att arbeta med denna fråga i dagsläget.

I samband med renoveringen av Norrbro byggdes gång och cykelrampen ner till Klara Mälarstrand. Tegelbacken är dock fortfarande en av de platser i staden som har störst brister för gång och cykeltrafik. Kontoret bedömer att problemen är så allvarliga att åtgärder bör vidtas omgående.

Arbetet med Vasabrons återställning pågår och behöver samordnas med arbetena för Tegelbackens gång- och cykelbanor. En renovering av stadshusbron är nära förestående men renoveringsarbetena bedöms inte nämnvärt påverka trafiksituationen i anslutning till tegelbacksarbetet.

Problembeskrivning

Den dubbelriktade cykelbanan vid Tegelbacken mellan Stadshusbron och Vasabron utgör en viktig huvudled för cyklister och är hårt belastad. På avsnitten Stadshusbron - Vasagatan cyklar ca 8 500 cyklister/dygn och mellan Vasabron och Vasagatan cyklar ca 13 500 cyklister/dygn.

Många gående rör sig i området. Det är människor som rör sig till och från sina arbeten, men Tegelbacken är även ett väl nyttjat turiststråk med Stadshuset, turbåtar, Gamla Stan och Centralstationen som målpunkter. På grund av en otydlig och smalt utformad gångbana använder sig gående av cykelbanan. Detta försämrar framkomligheten för cyklisterna och innebär dessutom en stor kollisionsrisk med gående.

Stadshusbron

Bild 1, 2 Trång passage för gående och cyklister är ett problem för framkomlighet, trygghet och säkerhet.

Under vissa tider är det stora mängder gående och cyklister i båda riktningar vid Stadshusbron. Utformningen är idag trång och ytan räcker inte till, vilket utgör ett problem för framkomlighet, trygghet och säkerhet.

Tegelbacken

Bild 3,4 Stora flöden av gående och cyklister som ska korsa Tegelbacken

Gångbanan på denna sträcka vid Tegelbacken är mycket smal och klarar inte av den stora mängd gående som finns i området. Den smala gångbanan gör att fotgängare ofta går i cykelbanan, vilket leder till framkomlighets- och säkerhetsproblem. Cyklister blir frustrerade av "felgående" och det är en säkerhetsrisk när gående går ut på cykelbanan utan att se sig för efter att ha gått över övergångsstället.

Ett annat problem är att det i rusningstid inte finns tillräckligt med plats för cyklister att vänta vid övergångsstället när det är rött ljus, se bild 5-6 nedan. Detta innebär att cyklisterna blockerar för andra cyklister som passerar området på cykelbanan eller gör cykelbanan trängre vilket leder till incidenter och framkomlighetsproblem. Vidare räcker inte gröntiden till för att samtliga cyklister ska hinna passera under ett omlopp. Detta gör att kvarvarande cyklister kommer i konflikt med övrig cykeltrafik på den smala cykelbanan.

Bild 5 och 6 Plats saknas för cyklister att vänta vid övergångsstället när det är rött ljus, vilket skapar blockeringar.

Vasabrons norra landfäste

Bild 7-8 Platser där GC-trafikanter (framförallt gående) korsar gatan där det idag inte finns ett övergångsställe

Ett trafiksäkerhetsproblem vid Vasabrons norra landfäste är att gående och cyklister korsar gatan på "icke-avsedda" platser för att komma till och från

hållplatsen och för att korsa Fredsgatan. Se bild 7-8 ovan. Övergångsställe saknas på platsen.

Ett annat problem är att det vid Vasabron under högtrafik på morgonen inte finns tillräckligt med utrymme för väntande cyklister vid gång- och cykelöverfarten. Cyklister står i rad vid trafikljuset och det blir konflikter med både gående och cyklister då vävningar och blockeringar sker. De uppradade cyklisterna blockerar för de cyklister som inte ska igenom signalen. Framkomlighetsproblem vid denna plats utgörs av bristande utrymme för cyklister som väntar vid trafikljuset.

Centralbron

Bild 9-10. Cykelbanan under Centralbron på kajsidan östlig och västlig riktning. För smal cykelbana för flödet av cyklister. Belysningen är bristfällig.

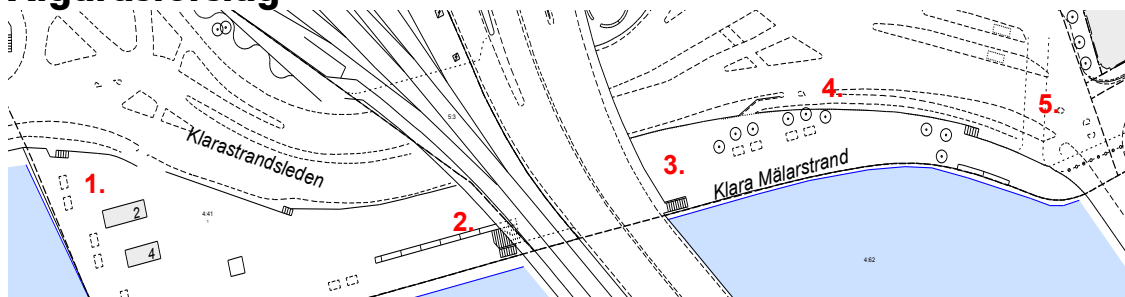
Under Centralbron är cykelbanan för smal för det flöde av cyklister som cyklar här. Belysningen är bristfällig och räcket utgör en fara vid eventuell påcykling på grund av dess utformning.

Olycksdata

Mellan åren 2005 och 2010 rapporterades 13 personskadeolyckor med lindriga skador och tre med svårt skadade. Två olyckor var mellan cykel eller moped och bil. Två olyckor var mellan cykel och gående. Nio olyckor var mellan cyklister.

Erfarenhet visar att mörkertalen gällande olyckor med gående och cyklister är stora då de ofta inte kommer till polisens kännedom. I en konfliktstudie 2006 konstaterades ett stort antal konflikter på Tegelbacken. Dessa torde inte ha minskat med tanke på de senaste åren ökande cykeltrafik.

Åtgärdsförslag

Kontoret föreslår följande åtgärder för att förbättra situationen för gående och cyklister.

1. Vid Stadshusbron breddas gång- och cykelbanan och görs rakare genom att landfästet på bron mot kajsidan breddas. Detta leder till ökad framkomlighet. Åtgärderna medför att ny stödmur behöver byggas. Refugen mellan körbanorna byggs om för att bättre ansluta till ny utformning på kajsidan.
2. Under Centralbron breddas cykelbanan ut mot stödmuren på sträckan. Räcket utmed cykelbanan byts ut mot ett mindre aggressivt som monteras på utsidan av stödmuren vilket då möjliggör breddning av cykelbanan.
3. Belysningen under bron förbättras bland annat för att öka tryggheten.
4. Vid Tegelbacken breddas cykelbanan genom att stödmuren flyttas ut mot körbanan. Utformningen för gående tydliggörs genom att höjdskillnaden mellan cykelbanan och kajen justeras. Ny plattbeläggning leder gående bort mot övergångsstället istället för att de leds ner i cykelbanan.
5. Förbättring för kollektivresenärer sker i och med anläggandet av ett nytt övergångsställe mellan hållplats och gångbana.
6. Gång och cykelstråket mellan Vasabron och Centralbron breddas med betongplattor och markeras med cykelsymboler

Analys och konsekvenser

Föreslagna åtgärder kommer att innebära stora förbättringar både ur säkerhets- och framkomlighetssynpunkt för gående och cyklister, vilket är i linje med Cykelplan 2006 och uppdraget att förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.

Då allt är färdigbyggt har åtgärderna inga konsekvenser för biltrafiken vad gäller antal körfält eller bilarnas framkomlighet. Kontoret bedömer att åtgärderna inte heller påverkar stadsbilden. Åtgärderna kommer att utföras enligt stadens standard för god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Drift och underhåll bedöms kunna ske något smidigare med ökad bredd på gång- och cykelbanor. Klara Mälarstrand bedöms också bli mer tillgängligt för gående genom ökad bredd på ”ingången” till torget.

Genomförande

Arbetet behöver indelas i etapper. Anläggandet av övergångsstället till busshållplatserna på Tegelbacken bör genomföras tidigt i projektet för att minska påverkan på trafiken under nord-sydaxelns genomförandetid, juni – september. Under byggtiden måste ett körfält tas i anspråk för att bereda cykeltrafiken god framkomlighet. Byggetablering och transporter bedöms kunna ske på kajplanet och inte nämnvärt påverka framkomligheten.

Tidplan

Åtgärderna föreslås genomföras under 2011 med start under våren.

Trafikkommittén

På mötet den 9 december 2010 beskrevs projektet för gruppen. Deltagarna var positiva och inga invändningar framfördes.

Ekonomi

Kontoret bedömer att projektets utgifter kommer att uppgå till 13 Mkr. I investeringen ingår en miljon kronor för nya växtbäddar för nio träd. Medel för projektet avser kontoret att inrymma i investeringsbudgeten för 2011. Drift- och underhållskostnaderna torde inte öka. Det blir lättare att vinterväghålla gång- och cykelbanan då bredden ökas. Driftkostnaderna ökar dock något för den nya belysningen under Centralbron.

Risk och osäkerhet

I avsatta medel har beaktats viss osäkerhet om eventuella tillkommande utgifter. En riskfaktor är t ex om projektet senareläggs så att samordning med arbetena på nord-sydaxeln försvåras. Omfattningen av erforderlig pålning kan variera. Befintliga ledningssträckningar är kända och väntas inte medföra tillkommande

arbeten men det finns alltid en osäkerhet om vilka problem som kan uppstå i samband med markarbeten.

Dessutom finns viss osäkerhet i detaljutformning av kajplanet vid träd och glasskiosk. Marknadspriserna har under en tid varit gynnsamma men osäkerhet finns om fortsatt prisutveckling.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafik och renhållningsnämnden godkänner genomförande av åtgärder mot framkomlighets och trafiksäkerhetsproblem på Tegelbacken enligt redovisat förslag till en utgift om 13 mnkr.

Slut